

KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Dato: **28.11.2023**
Saksbehandler:
Hanne Petrée Holdt-
Aanensen

Svar på Høring: NOU 2023:13 På høy tid - Realisering av funksjonshindredes rettigheter

Fylkesrådet for funksjonshemmede i Rogaland støtter hovedbudskapet og tiltakene i NOU 2023:13 – På høy tid, som er utarbeidet for at funksjonshindrede skal få oppfylt sine rettigheter. Det er ønskelig å trekke frem noen tiltak og beskrivelser som anses som ekstra viktige:

- Utvalget setter søkelys på viktigheten av en rettighetsbasert tilnærming. Det må stilles tydeligere krav til hvordan man skal styrke og videreutvikle tjenester som myndighetene og samfunnet som helhet skal sikre, samt hvordan dette skal gjennomføres. Kommunene bør i større grad tydeliggjøre forventninger til brukermedvirkning, faglig innhold og bemanning av de ulike lovpålagte tjenestene, samtidig som at viktigheten av fagpersoners skjønn fremstår.
- Utvalget har lagt særlig vekt på brukerstyrt personlig assistanse og funksjonsassistanse, det støtter rådet opp om. Dette kan bidra til at mennesker får et lettere liv med flere muligheter. Som utvalget legger vekt på bør ordningen også omfatte barn og unge.

På samme tid er det viktig at mennesker med funksjonsnedsettelse får muligheten til å leve så selvstendige liv som mulig, med de hjelpemidler som finnes, samt god opplæring i disse. Samfunnet vil ha stor gevinst av universell utforming både i form av ny teknologi og i det fysiske rom.

- Rådet vil også vektlegge viktigheten av tidlig medvirkning i all samfunnsplanlegging: Det rimeligste er å gjøre det riktig fra starten av, enten det gjelder planlegging av samferdsel, kollektiv eller bygg.
- For kapitlene som omtaler familier som har eller venter barn med funksjonsnedsettelse, støtter rådet vektleggingen av rollen til barnekoordinatorer og at det bevilges tilstrekkelig ressurser for å kunne være

koordinatorer for hele familien. Utfordringen handler i stor grad om behov for nok ressurser lokalt i den enkelte kommune.

- For kapitlet om utdanning er rådet opptatt av at skoler på alle utdanningsnivå må være universelt utformet, og dermed tilgjengelig for alle elever. Rogaland fylkeskommune har for tiden et utvidet fokus på lære kandidatordninger for elever med behov for det.

Samtidig er fylkesrådet opptatt av at mange elever med nedsatt funksjonsevne, også har potensiale til å følge et ordinært utdanningsløp. De skal ikke måtte møte senkede krav i skolen, men få en mulighet til å realisere sitt potensiale. Derfor er det viktig å sikre flere ansatte med pedagogisk og sosialfaglig kompetanse i skolen. På den måten kan det tas hensyn til de ulike behovene som elever har.

Fylkesrådet vil ellers vektlegge viktigheten av nettskoler. Dette er en ordning som har hatt stor betydning ved å gi store muligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

- Vedrørende kapitlet om inkludering i arbeidslivet er dette et fokusområde mange samfunnsaktører er opptatt av. Arbeidsledigheten er svært lav og mange stillinger står ubesatte, men samtidig er det en uforholdsmessig stor andel av befolkningen som er utenfor arbeidslivet. Dette er et stort paradoks. Fylkesrådet mener dette utenforskapet er en av vår tids største utfordringer, men at det samtidig er en mulighet dersom interessenter samarbeider om å bygge ned samfunnsmessige barrierer, som for eksempel mangel på universell utforming, pedagogisk tilrettelegging og nok praktisk bistand. Å få flere i arbeid kan føre til økt livskvalitet og inkludering, men også verdiskapning for samfunnet som helhet.

Det er svært viktig at høyere utdanning og arbeidslivet rigges bedre for å inkludere personer med ulik studie- og arbeidskapasitet, samt ulike forutsetninger. Erfaring viser at det ofte er små tiltak som skal til og mye kan løses gjennom tidlig dialog. Rådet mener at det er behov for en holdningsendring i deler av arbeidslivet, og kanskje spesielt i det offentlige.

Med vennlig hilsen

Hanne Marte Vatnaland
leder i fylkesrådet for funksjonshemmede

Hanne Petrèe Holdt-Aanensen
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk.